

lobkyně zatčení žalovaného nenavrhovala a na zatčení to nemohla mít rozhodujícího vlivu, třebaže tím, že obrátila se na policejní komisařství o pomoc, zavedla podnět k úřednímu řízení policejního komisařství, jež vedlo k pozdějšímu zatčení žalovaného a k zavedení trestního řízení proti němu. O zatčení nerozhoduje strana, trestní oznámení učinivší, nýbrž příslušný úřad bezpečnostní, pokud se týče státní zastupitelství a soud. Opatření to děje se z úřední moci, je to úkon na vůli toho, kdo učinil trestní oznámení, zcela nezávislý a týž nemůže také býti činěn za to zodpovědným. Poukazují-li odvolatelé k tomu, že zatčení žalovaného stalo se na základě neúplných údajů žalující strany, která jsoucnost zastavniho práva zamlčela, měl žalovaný možnost, tuto okolnost zdůraznit na policejním komisařství, neboť, jak první soudce bezvadně zjistil, byly obě strany nejprve na policejní komisařství obeslány a tu uzavřely smír a teprve pak, když žalovaný svému závazku nedostál, dal policejní komisař žalovaného, jenž sám mu doznal, že zamýšlí domek prodati, zatknouti a učinil trestní oznámení. Z tohoto zjištění je patrné, že k zatčení žalovaného došlo ze samostatného rozhodnutí policejního komisaře po provedeném šetření. Nemůže proto za škodu tím žalovanému vzešlou býti činěna zodpovědnou žalobkyně.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání poukávav k důvodům odvolacího soudu.

Čís. 7865.

Na státu nelze se domáhati náhrady škody z poražení dobytčete, vyzval-li státní policejní strážník (na Slovensku) pohodného, podléhajícího městskému úřadu, by dobytče odstranil.

(Rozh. ze dne 10. března 1928, Rv I 1462/27.)

Žalobce domáhal se na československém státu náhrady škody 1.500 Kč, ježto policejní strážník, jenž podléhal policejnímu ředitelství v Košicích, dal pohodnému v Košicích rozkaz, by žalobcovu krávu, která si dne 2. října 1925 zlomila nohu na pastvě v obvodu města Košic, odvedl na pohodnici, ač byla vnitřně úplně zdravá a maso z ní požitelné. Procesní soud první stolice uznal podle žaloby, odvolací soud žalobu zamítl. Důvody: První soud zjistil, že pohodný byl dne 3. října 1925 telefonicky vyzván policií (policejním strážníkem), by přišel s vozem odvést krávu, kterou již den před tím strážník viděl ležeti na pastvě se zlomenou nohou, že strážník na místě sdělil pohodnému, že žalobce byl již vícekrát vyzván, by krávu odstranil, že však přes to tak neučinil, že mu byla dána lhůta, že hlídka počká do tří hodin odpoledne téhož dne 3. října 1925 a pak že dá krávu odvézt do pohodnice, že pohodný krávu zabil a odvezl do pohodnice. Není pochybnosti o tom, že povinností státní policie a jejích výkonných orgánů jest, by se starala o veřejný pořádek. Viděl-li policejní strážník ležeti po delší dobu zraněnou krávu na veřejném místě v obvodu města, bylo jeho po-

vinností, by se postaral o její odstranění. Proto byl také žalobce několikrát vyzván, by krávu odstranil a byla mu k tomu dána lhůta. Žalovaný však tak neučinil, ač, jak zjištěno, kráva zlomila si nohu dne 2. října 1925 a zůstala na místě ležeti až do 3. října 1925 po 15 hod. odpolední, takže k odstranění krávy měl žalobce dosti času. Neučinil-li tak, nezbývalo policii, než by krávu dala odstraniti, a proto zavolala k tomu pohodného, který v první řadě je k takovému výkonu povolán. V příkazu státní policie, by pohodný krávu odstranil, nelze ještě spatřovati její nezákonné jednání u výkonu její moci a tím zavinění, za které by žalovaný stát ručil a ze kterého škoda vznikla. Na pohodném bylo, by se rozhodl, kam má krávu odvézt. Pohodný nepodléhá státním úřadům, nýbrž městskému úřadu v Košicích a proto za něho stát neručí. Má proto odvolací soud za to, že tu není zavinění státního orgánu, naopak jest toho názoru, že si škodu zavinil žalobce sám svou liknavostí, neodstraniv krávu v čas, ač mu byla k tomu poskytnuta lhůta. Jako obchodník s dobytkem věděl, že z dobytčete, které si zláme nohu, je maso k lidskému požívání způsobilé a proto bylo jeho povinností, by dbal toho, by škodu neutrpěl, a měl sám krávu odvézt na jatky k nucenému výseku. Neučinil-li tak, nemůže svalovati vinu za škodu na orgány, které jsou povinny starati se o veřejný pořádek.

N e j v ý š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Logicky přichází na řadu nejprv druhá obrana žalovaného státu, nedostatek pasivní legitimace ke sporu, poněvadž tvrzená škoda snad způsobena orgánem města Košic, nikoli orgánem státním. Obrana ta je důvodná. Podle předpisů sdělených prvému soudu ministerstvem pro unifikaci ze dne 10. února 1927, čís. 12/1927/I/2 vykonávají dozor na pohodné zvěrolékaři a všechna municipia jsou povinna míti řád pro spravování pohodnic a pro službu pohodných, pohodný koná své povinnosti k příkazu vrchnosti první stolice a řemeslo pohodného svěruje způsobilé osobě vrchní služný a jsou pohodní podřízeni přímo okresnímu vrchnímu služnému, pokud se týče obvodnímu státnímu a komitátnímu zvěrolékaři, jsou však povinni postupovati také na vyzvání okružních (obecních) zvěrolékařů a obecního představenstva. Jestli tedy důvod žaloby ten, že policejní strážník vyzval pohodného, by krávu odstranil a pohodný tak učinil, tedy ačkoliv policejní strážník jest orgánem státním, ježto policie je v Košicích státní, přece závazek pro stát z vyzvání toho, i kdyby bylo protizákonné, což se zde ani rozhodovati nemusí, vzejíti nemohl, an policejní strážník a vůbec státní policie nenáleží k oněm orgánům, kterým pohodný podle hořejších předpisů podléhá a které jsou tedy povinny dávat mu nařízení a tudíž také byly oprávněny k rozkazu nebo k výzvě ohledně odstranění krávy. Uposlechl-li pohodný výzvy policejního strážníka, jednal na vlastní vrub a výzva má jen význam upozornění, že tu je předmět spadající do jeho pravomoci, neboť, když strážník a vůbec policie není představeným orgánem

pohodného, nemusel pohodný uposlechnouti, nýbrž měl sám uvažovati, zda dle obsahu své úřední pravomoci krávu odstraniti má — a ovšem také kam — a kdyby o tom byl na pochybnosti, měl si vyžádati pokyny nadřízených orgánů. Správný postup je tedy v takových případech ten, že úřady a osoby veterinářsky zdravotní policií nepověřené, mezi něž ovšem patří jak osoby vůbec soukromé, tak i osoby sice úřední, avšak nemající pravomoci veterinářsky zdravotní, nemají sice oprávnění činiti ve věcech veterinářsky zdravotních opatření, ale mohou přece příslušným úřadům neb úředním orgánům veterinářsko-zdravotní policie učiniti o věci oznámení, je na ni upozorniti, a věci těchto úřadů a orgánů je zkoumati, jaké opatření mohou učiniti, a, je-li to orgán podřízený, má si v pochybnosti vyžádati poučení od orgánu nadřízeného. I kdyby tedy to, co pohodný učinil, bylo proti předpisům, nespadá to na vrub státního policejního strážníka a státní policie, nýbrž na vlastní vrub pohodného, ježto to, co policie učinila, má jen právní povahu úředního oznámení a pohodný sám musil věděti, jak se zachovati, jaké opatření učiniti a, nevěděl-li a nevyžádal-li si napřed poučení svých nadřízených orgánů, je to jeho vinou. Pohodný není zřízencem státním, nýbrž podle uvedených předpisů obecním, byl také dosazen v úřad usnesením rady města Košic ze dne 12. srpna 1924, za výkony obecních orgánů však stát neručí.

Čís. 7866.

I straně, požívající práva chudých, lze uložití dání jistoty podle § 44, druhý odstavec, ex. ř.

(Rozh. ze dne 10. března 1928, R II 67/28.)

Soud první stolice povolil odklad exekuce. Rekursní soud k rekursu vymáhajícího věřitele povolil odklad exekuce proti tomu, že dlužníci složí jistotu.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu dlužníků.

Důvody:

Napadené usnesení běrou dovolací rekurenti proto v odpor, že povolený odklad exekuce byl učiněn závislým na složení jistoty. Podle názoru dovolacích rekurentů byla jim jistota uložena neprávem, ježto požívají ve sporu práva chudých. Leč tento názor neobstojí. Které výhody jsou spojeny s udělením práva chudých, vypočítává § 64 c. ř. s., který platí podle § 78 ex. ř. též pro řízení exekuční, ale mezi těmito výhodami osvobození od jistoty podle § 44 ex. ř., to jest od jistoty za újmy hrozící vymáhajícímu věřiteli z odkladu exekuce, uvedeno není. Dovolávati se pro osvobození od jistoty ustanovení § 64 čís. 2 c. ř. s. nelze, neboť toto ustanovení týká se osvobození od jistoty za náklady sporu, avšak při jistotě podle § 44 ex. ř. o jistotu pro náklady nejde.